

BipeTek a

Biuletyn Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu

Rok 2022, Numer 2 (11)

Spotkania w Bibliotece Pedagogicznej

We współczesnych czasach działalność bibliotek nie ogranicza się jedynie do udostępniania zbiorów. Placówki biblioteczne przyciągają odbiorców również poprzez organizowanie przydatnych szkoleń czy interesujących wydarzeń kulturalnych. Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu zorganizowała między innymi ciekawe spotkania autorskie ze współczesnymi autorami literatury pięknej – Teresą Moniką Rudzką oraz Tomaszem Tomczewskim → s. 9

Cyfrowa Edukacja Lubelska

W dobie nowoczesnych technologii bibliotekarze muszą wychodzić naprzeciw wyzwaniom, jakie niesie ze sobą cyfrowy świat. Nauczyciele Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu rozwijają swoje kompetencje między innymi poprzez udział w Cyfrowej Edukacji Lubelskiej. Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu wiedzy u nauczycieli i pracowników placówek oświaty z terenu województwa lubelskiego w zakresie praktycznego sposobu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji poprzez realizację szkoleń oraz usunięcie barier uniemożliwiających lub utrudniających skuteczne realizowanie procesu zdalnego nauczania i doskonalenia nauczycieli. Nauczyciele szkolili się w ramach dostępu nauczycieli i doradców metodycznych do technologii informacyjnej; nabywania wiedzy i umiejętności, nauczycieli, specjalistów z zakresu pedagogiki i psychologii oraz nauczycieli bibliotekarzy w zakresie wykorzystywania narzędzi aplikacyjnych; doradztwa metodycznego oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkołach i poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Projekt jest realizowany przez Lubelskie Centrum Innowacji i Technologii, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

Biblioteka otwarta dla Ukraińców

Wojna na Ukrainie doprowadziła do tego, że od 24 lutego polską granicę przekroczyło ponad 4 mln uchodźców. W polskich szkołach uczy się blisko 200 tys. dzieci i młodzieży z Ukrainy. Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu w odpowiedzi na sytuację spowodowaną wojną dokonała zakupu książek w wersjach ukraińskich oraz polsko-ukraińskich. Wśród zakupionych pozycji znalazły się książki dla dzieci (m.in. „Co robi Pucio?”, „Misza i ruszający się ząbek”, „Sowa, która zabierała księżyc na spacer”), a także książki i słowniki ułatwiające naukę języków polskiego i ukraińskiego.

Forum Bibliotek Pedagogicznych

Książka. Stan umysłu

Książka. Stan umysłu – pod takim hasłem odbyło się VI Nowe Ogólnopolskie Forum Bibliotek Pedagogicznych. W wydarzeniu uczestniczyły władze Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu – dyrektor dr **Dorota Mach** oraz wicedyrektor **Anetta Sienkiewicz**. Przedstawiciele bibliotek z całej Polski spotkali się w dniach 9-10 czerwca w Krakowie.

Forum skierowane było do bibliotekarzy, nauczycieli, psychologów,

Uczestnicy VI Nowego Ogólnopolskiego Forum Bibliotek Pedagogicznych w Krakowie

Hugo Kollątaj wita władze Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu

pedagogów, kulturoznawców, animatorów, doktorantów oraz wszystkich zainteresowanych szeroko rozumianą tematyką książki. Uczestnicy Forum mieli okazję wymienić się doświadczeniami w zakresie zagadnień teoretycznych i ogólnych, roli i funkcji książek w życiu ludzkim oraz praktycznych aspektów pracy z użytkownikiem. Wśród omawianych zagadnień znalazły się między innymi: wykorzystanie współczesnych technologii do rozbudzania zainteresowań czytelniczych, inspiracje i przykłady wykorzystywania nowych form książek – audiobooków, książek-zabawek, picturebooków, książek 3D, pop-upów, działania bibliotek na rzecz inicjowania i rozwoju kultury czytelniczej osób niepełnosprawnych, wpływ środowiska i rodziny na kulturę czytania.

Przeszukuj księgozbiór z łatwością

Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu dołączyła w tym roku do ponad 160 instytucji w naszym kraju, które oferują swoim użytkownikom korzystanie z systemu bibliotecznego PROLIB. W czerwcu nastąpiła aktualizacja systemu, w której został położony nacisk na rozwój katalogu bibliotecznego dla czytelnika zarówno w katalogu INTEGRO, jak i w aplikacji mobilnej. Wśród nowych funkcji zostały wprowadzone dodatkowe możliwości wyszukiwania ze szczegółów opisu. Można między innymi skorzystać z opcji „ostatnio odwiedzane pozycje w katalogu biblioteki” oraz „inni czytelnicy wypożyczyli”.

W INTEGRO pojawiły się rankingi: „Najczęściej wypożyczane pozycje biblioteki”, „Najbardziej popularni autorzy” i „Najbardziej popularne tematy”. W INTEGRO czytelnik może samodzielnie decydować, czy podać dodatkowy adres e-mail, przyłączyć i odłączyć swoje konto biblioteczne do serwisu Google i Facebook, dodać lub usunąć osobę upoważnioną do odbioru materiałów bibliecznych według dowolnego typu identyfikacji. Ponadto w związku z dużą liczbą przebywających w naszym kraju osób pochodzenia ukraińskiego została dodana ukraińska wersja językowa.

Biłgoraj

Fotograficzna „Droga Twórczości”

26 kwietnia w Bibliotece Pedagogicznej w Zamościu Filia w Biłgoraju odbył się wernisaż wystawy fotograficznej **Artura Wąsika** „Droga Twórczości”. Autor jest członkiem Zamojskiej Grupy Fotograficznej – Grupa Twórcza oraz Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej Stowarzyszenie Twórców. Artur Wąsik jest również twórcą wielu innych wystaw poplenerowych między innymi: *Mgły*, *Działo się*

w 2020, *Ocalić od zapomnienia*, *Obiektyw na Flagę*, *Architektura Drewniana*.

W spotkaniu uczestniczyli podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy

w Biłgoraju oraz uczniowie Szkoły Podstawowej im. Marii Curie-Skłodowskiej w Tarnogrodzie. Wystawa była także okazją do rozmowy z autorem prac na temat tego, w jakich okolicznościach powstawały poszczególne fotografie, jakiego rodzaju obiektywów i filtrów użyto podczas pracy oraz jakie światło okazało się najbardziej odpowiednie do wykonania najlepszego ujęcia.

Biłgoraj

Potyczki poetów

*Chcę, byś mymi szklami patrzyła na ludzi –
Tak choć twarze cudze dojdą twego wzroku,
Wnet i pamięć moja w tobie się przebudzi –
Ja będę w twojej duszy – oni tylko w oku.*

Zygmunt Krasiński

12 maja 2022 r. w ramach obchodów Roku Romantyzmu Polskiego w Bibliotece Pedagogicznej w Zamościu Filia w Biłgoraju odbył się panel dyskusyjny „Potyczki Poetów”.

Spotkanie otworzyła doktor **Dorota Mach**, dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu, która przybliżyła ideę romantyzmu i jego wpływ na kulturę, literaturę i historię Polski.

W dyskusji uczestniczyli poeci:

Ewa Bordzań, poetka, autorka tomików poezji, drukowała w „Biłgorajskie Widnokregi”, należy do Biłgorajskiej Plejady Literackiej, laureatka konkursów poetyckich, zaangażowana w ruch teatralny w Biłgoraju;

Iwona Danuta Startek, poetka, autorka tomików poezji, eseistka, polonistka, laureatka kilkudziesięciu ogólnopolskich konkursów literackich, jest stałym współpracownikiem redakcji polonijnego czasopisma wydawanego w Belgii „Listy z Daleka”, należy do Biłgorajskiej Plejady Literackiej;

Piotr Kupczak, poeta, autor kilku tomików poezji i monografii parafii Różaniec – „Paciorki Różańca”. Należy do Tarnogrodzkiego Towarzystwa Regionalnego, jest laureatem konkursów poetyckich, został również uhonorowany przez biłgorajskie środowisko literackie nagrodą „Łabędzie Pióro 2007”;

Mateusz Sawczuk, poeta, nauczyciel bibliotekarz, członek klubu literackiego

„Tarabook”, redaktor Biuletynu Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu „BipeTeka”, laureat konkursów poetyckich, swoje utwory publikował w tomiku „Waniliowe niebo” oraz kilku antologiach.

Dyskusję moderował **Mariusz Polowy**, polonista Szkoły Podstawowej nr 5 im. Księdza Jana Twardowskiego w Biłgoraju.

W pierwszej części spotkania poeci poszukiwali odpowiedzi na pytania: *Czym jest dla nich romantyzm w poezji?, Ile współcześnie pozostało z romantyzmu?, Jakie cechy romantyczne odnajdujemy w postawach współczesnych ludzi?* W drugiej części uczestnicy wysłuchali zaprezentowanych przez gości romantycznych wierszy.

– *Spotkanie przebiegało w bardzo miłej i romantycznej atmosferze, mam nadzieję, że dało początek cyklicznym spotkaniom z poezją w bibliotece* – powiedziała **Małgorzata Tyburska**, kierownik Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu Filia w Biłgoraju.

Hrubieszów

Książkowe show

Rzeczywistość rozszerzona w książkach to nowy sposób wprowadzenia młodego czytelnika w świat literatury i zachęta do aktywnego czytania. Wśród

uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Mienianach prym wiodły kreatywne opowieści wydawnictwa Jedność: „O księciu, który dostał kosza” i „O wilku, który nie zjadł nikogo” Iordi Palet’a. Swoje pięć minut miała także osławiona „książka z dziurą” Herve’a Tulleta oraz papierowy teatr kamishibai. Celem „książkowego

show” było połączenie tradycyjnej papierowej książki z technologią AR. Była to niezapomniana przygoda rozwijająca kreatywność i pobudzająca wyobraźnię uczniów.

Tomaszów Lub.

Książka wszystkimi zmysłami

Jak wykorzystywać wszystkie zmysły podczas czytania dzieciom i wspólnie z dziećmi? Tego można było się dowiedzieć podczas konferencji online „Bliżej książki – bliżej świata”. Wydarzenie zostało zorganizowane 10 maja 2022 r. w ramach ogólnopolskiej akcji Tygodnia Bibliotek. W konferencji wzięli udział nauczyciele Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu, **Anna Kita** oraz **Alicja Piskorska**, których wystąpienie było poświęcone czytaniu wrażeńowemu.

Zainteresowanie tematem przełożyło się na zorganizowanie przez Bibliotekę Pedagogiczną w Zamościu Filia w Tomaszowie Lubelskim szkolenia dla nauczycieli przedszkoli powiatu tomaszowskiego „Książka wszystkimi zmysłami”. Spotkanie odbyło się 10 czerwca 2022 r. Wzięła w nim udział **Elżbieta Byra**, doradca metodyczny wychowania przedszkolnego Lubelskiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli

oraz nauczyciele przedszkoli. W trakcie spotkania prowadzące podkreśliły znaczenie czytania dzieciom od najmłodszych lat. Zwróciły uwagę na rolę zmysłów w poznawaniu treści książki i podały przykłady tekstów literackich, które można czytać w sposób wrażeńowy. Omówiły istotę czytania wrażeńowego, które polega na czytaniu z dzieckiem, a nie tylko dziecku. Na zakończenie spotkania zaprezentowały uczestnikom nowości wydawnicze na rynku książki dla dzieci, w tym książki obrazkowe, które pomagają dziecku zapoznać się z otaczającym go światem, kształtują jego wyobraźnię i stanowią jego pierwszy kontakt ze sztuką. Podkreśliły, jaką moc ma wspólne czytanie z dzieckiem, szukanie po-

wiązań między celowo zestawionym tekstem literackim a obrazem.

Kończąc swoje wystąpienie prowadzące przytoczyły cytaty **Grzegorza Leszczyńskiego**, wielkiego propagatora czytelnictwa dzieci i młodzieży: *Jeśli dziecko będzie obcowało z książkami, które porywają i za-*

chwycają, które kuszą oryginalnością szaty graficznej, z książkami kunsztownie wydаныmi i skłaniającymi do refleksji, wówczas będzie wzrastało w żywiole prawdy, piękna i dobra, bogate wewnętrznie, otwarte, szczęśliwe, zdolne do rozumienia siebie i innych, gotowe do wzięcia odpowiedzialności za własne życie i pokierowania nim na miarę rozbudzonych marzeń, pragnień, tęsknot i nadziei.

Tydzień Bibliotek

Na niezwyklej wyspie

Jest takie miejsce na Ziemi, gdzie żyje więcej owiec niż ludzi, w czerwcu i lipcu przez całą dobę świeci słońce, a największą mniejszość narodową stanowią Polacy. Tym miejscem jest Islandia, wyspa położona na północnych rubieżach Europy.

O tym fascynującym kraju opowiadał **Roman Pankiewicz** podczas spotkania autorskiego, które odbyło się

6 maja w Bibliotece Publicznej Gminy Zamość z/s w Mokrem. W spotkaniu w ramach wzajemnej współpracy uczestniczyli między innymi nauczyciele bibliotekarze Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu.

Roman Pankiewicz to autor tryptyku: „Matuszka Rosja. Pierwszy żywioł”, „Niemcy moja mała ojczyzna. Drugi żywioł”, „Islandia. Trzeci żywioł”. Pisarz pracował na Islandii przez trzy lata i zdążył dobrze poznać ten skandynawski kraj. Podczas spotkania w Mokrem autor przybliżył zwyczaje panujące na Islandii, uroki przyrodnicze, atrakcje turystyczne, klimat, architekturę i historię.

Swoje wystąpienie wzbogacił prezentacją fotografii wykonanych podczas swojego pobytu na wyspie. Spotkanie z autorem zostało zorganizowane w ramach Tygodnia Bibliotek, który odbywał się pod hasłem „Biblioteka – świat w jednym miejscu”.

Spotkanie autorskie

Na karuzeli życia z Teresą Moniką Rudzką

29 kwietnia 2022 roku Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu zorganizowała spotkanie autorskie z lubelską pisarką **Teresą Moniką Rudzką**. Autorka wydała 11 powieści poświęconych tematyce społeczno-obyczajowej. W kameralnej atmosferze uczestnicy dyskutowali o „karuzeli życia”, w której uczestniczą bohaterowie książek. Podczas spotkania autorka promowała swoją najnowszą powieść

pt. „Czekoladowa dynastia. Czas Karola”. Uczestnikami spotkania byli członkowie Dyskusyjnego Klubu Książki oraz Klubu Seniora „Susełek”. Spotkanie dofinansowano ze środków Instytutu Książki.

Monika Bździuch

Spotkanie autorskie

Skromność jest mądrością

Tomasz Tomczewski – polonista, dziennikarz, autor książki „Powiadania” – odwiedził Bibliotekę Pedagogiczną w Zamościu i opowiedział młodzieży o swoim debiucie literackim. Uczestnikami spotkania, które odbyło się 7 maja, byli uczniowie klasy ósmej Szkoły Podstawowej nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza w Zamościu. Młodzież wraz z autorem dyskutowała o tym, czym jest szczęście, a inspiracją było opowiadanie „Gorzka czekolada”.

Monika Bździuch

Lekcja biblioteczna

Uczniowie „Ekonomika” w bibliotece

Pracownicy Wydziału Udostępniania Zbiorów Zwartych i Audiowizualnych Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu 15 maja przeprowadzili lekcję biblioteczną „Warsztat informacyjny biblioteki”, w której uczestniczyli uczniowie Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Zamościu. Opiekunem grupy młodzieży była **Barbara Ogórek**. W trakcie zajęć uczniowie poznali m.in. strukturę biblioteki oraz zasady korzystania z księgozbioru. Podczas lekcji omówiono rodzaje zbiorów znajdujących się w posiadaniu placówki, zaprezentowano usługi online oferowane przez bibliotekę oraz wyjaśniono sposoby wyszukiwania informacji w katalogu INTEGRO. Na zakończenie spotkania uczniowie mieli możliwość sprawdzenia swojej wiedzy za pomocą nowoczesnych narzędzi informacyjno-komunikacyjnych. Uczestnicy zajęć wzorowo poradzili sobie z przygotowanymi dla nich quizami, krzyżówkami i zagadkami.

Małgorzata Oryszczak

Zadbaj o słuch swojego dziecka

Życie pełne jest dźwięków. Pomagamy usłyszeć je wszystkie – takie hasło przyświeca Centrum Medycznemu Audika, które wspólnie z Biblioteką Pedagogiczną w Zamościu oraz Przedszkolem Miejskim nr 13 w Zamościu zorganizowało szkolenie dla nauczycieli poświęcone problematyce słuchu u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Wydarzenie odbyło się 23 maja w siedzibie biblioteki przy ul. Sienkiewicza 5.

Na początku do tematyki spotkania wprowadził zebranych **Dariusz Górny**, filolog-neurologopeda z Przedszkola Miejskiego nr 13 w Zamościu. Następnie głos zabrała **Diana Buczkowska**, kierownik oddziału Centrum Medycznego Audika, która przedstawiła zakres usług świadczonych przez placówkę.

Centralnym punktem szkolenia było wystąpienie **Artura Kity**, który przybliżył zagadnienie zaburzenia przetwarzania słuchowego ADP. Logopeda z Centrum Medycznego Audika wyjaśnił, czym jest APD i jak odbywa się jego diagnoza, przedstawił zalecenia edukacyjno-funkcjonalne dla dzieci z tą dolegliwością, a także zaprezentował metody terapii schorzenia. Na zakończenie spotkania odbyła się ciekawa dyskusja wokół zagadnień szkolenia.

MS

Konkursy

W poszukiwaniu talentów

Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu współpracuje aktywnie ze szkołami, bibliotekami i różnymi instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, mając na względzie przede wszystkim inspirowanie i promowanie edukacji czytelniczej. Nauczyciele bibliotekarze nie tylko prowadzą ciekawe zajęcia edukacyjne, ale także aktywnie włączają się w organizację konkursów dla dzieci i młodzieży. W mijającym półroczu

dydaktycy Biblioteki uczestniczyli w pracach jury między innymi takich konkursów jak: VI Powiatowy Konkurs Literacko-Czytelniczy „Podróż do świata książek” (I Liceum Ogólnokształcące im. ONZ w Biłgoraju), XI Wojewódzki Konkurs

Historyczny „Dzieci Zamojszczyzny. Trudne losy mojego regionu” (Szkoła Podstawowa nr 7 im. Adama Mickiewicza w Zamościu), I edycja Gminnego Konkursu Pięknego Czytania dla klas I-III (Szkoła Podstawowa im. Edwarda Kasprzysiaaka w Wysokiem), XIV Konkurs Recytatorski „O Laur Najlepszego Recytatora” (Biblioteka Publiczna Gminy Zamość z/s w Mokrem). Zapraszamy przedstawicieli Biblioteki Pedagogicznej do współpracy przy ocenianiu uzdolnionych uczniów świadczący o renomie placówki w lokalnym środowisku oświatowo-kulturalnym.

Konkursy

Cztery pory roku z książką

Konkurs fotograficzny „Cztery pory roku z książką”, organizowany przez Bibliotekę Pedagogiczną w Zamościu został rozstrzygnięty. Celem konkursu było rozbudzanie zainteresowań czytelnicznych oraz zachęcanie do czytania przy jednoczesnym rozwijaniu zainteresowań, kreatywności i uzdolnień uczniów w dziedzinie fotografii.

Konkurs składał się z 4 niezależnych od siebie etapów:

- Wiosna z książką
- Lato z książką
- Jesień z książką
- Zima z książką.

Zadaniem uczestników było wykonanie i przesłanie do organizatora zdjęcia przedstawiającego książkę lub osobę z książką na tle aktualnej pory roku. Jury konkursowe dnia 23.03.2022 r. wybrało 3 pierwsze miejsca oraz 1 wyróżnienie. Laureaci konkursu otrzymali nagrody oraz drobne upominki.

Laureatami konkursu zostali:

I miejsce – **Gabriela Baryła** – Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Kryłowie,

II miejsce – **Amelia Binda** – Szkoła Podstawowa nr 3 w Zamościu,

III miejsce – **Gabriela Bednarska** – Szkoła Podstawowa nr 3 w Zamościu,

Wyróżnienie – **Julia Mirek** – Szkoła Podstawowa nr 1 w Biłgoraju.

Dariusz Kapitan

Wiosna z książką, fot. G. Baryła

Jesień z książką, fot. G. Baryła

Konkursy

Lubią czytać książki

Finał regionalnego konkursu czytelniczego „Czy znasz...?” dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych powiatu zamojskiego, biłgorajskiego, hrubieszowskiego i tomaszowskiego odbył się 12 kwietnia 2022 r.

Zadaniem uczestników konkursu było samodzielne rozwiązanie testu wiedzy złożonego z 60 pytań. Pytania konkursowe zostały przygotowane w oparciu o następujące utwory literackie: Marcin Szczygielski „Arka czasu, czyli wielka ucieczka Rafała od kiedyś przez wtedy do teraz i wstecz”, Adam Bahdaj „Kapelusz za sto tysięcy”, Marcin Koziół „Tajemnica przeklętej harfy”, Olaf Fritsche „Skarb Troi”, Grażyna Bąkiewicz „Skąd te krzywe usta, Bolesławie?”.

Laureaci konkursu „Czy znasz...?” wraz z dyrektorem Biblioteki Pedagogicznej dr Dorotą Mach

Pierwsze miejsce – **Barbara Podoba**, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Tomaszowie Lubelskim,

Drugie miejsce – **Weronika Dziura**, Szkoła Podstawowa im. Zofii Krawieckiej w Majdanie Starym,

Trzecie miejsce – **Michalina Karp**, Zespół Szkół Samorządowych im. Jana Pawła II w Terespolu-Zaorendzie,

Trzecie miejsce – **Karol Bielak**, Szkoła Podstawowa nr 3 w Biłgoraju.

Komisja konkursowa z uwagi na wysoki poziom wiedzy uczestników przyznała 2 wyróżnienia:

Wyróżnienie – **Marcel Leńczuk**, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Tomaszowie Lubelskim,

Wyróżnienie – **Olivia Pomykała**, Szkoła Podstawowa w Tarnawatce.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział w regionalnym konkursie czytelniczym „Czy znasz...?”, a zwycięzcom gratulujemy!

Książki

Literackie muzeum dziecięcych emocji

Recenzja książki „Arka czasu” Marcina Szczygielskiego, która była jedną z lektur tegorocznego konkursu czytelniczego „Czy znasz...?”

„Arka czasu” z dość tajemniczym podtytułem – „czyli wielka ucieczka Rafała od kiedyś przez wtedy do teraz i wstecz” to książka-szkatułka, w której autor przechowuje wiele emocji, nie wychodząc poza świat i wyobrażenie dziecka. Pod warstwą fabularną kryje się trudna tematyka. Jak rozmawiać z dziećmi o Holocauście? Jak opowiedzieć młodym czytelnikom, czym było getto? Jak zobrazować piekło wojny, ale tak aby nie naruszyć dziecięcej wrażliwości, nie przestraszyć natłokiem historycznych faktów? Sam temat zagłady, śmierci milionów niewinnych ludzi, rzeczywistość wojenna może wydawać się dla współczesnego dziecka czymś abstrakcyjnym, ale Szczygielski udowadnia, że przeszłość można zrozumieć przez utożsamienie się z drugim człowiekiem, wsłuchanie się jego osobistą, indywidualną opowieść. „Arka czasu” pokazuje wojenne realia oczami dziecka, delikatnie zarysowując niektóre wątki i wplatając fantastyczny motyw wehikułu czasu. To lektura nie tylko o przeszłości, ale i zwierciadło odbijające współczesność i nas samych. Książkę Marcina Szczygielskiego, nagrodzoną w III Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren, można porównać do literackiego muzeum pamięci, dziecięcych emocji, uczuć, bo to one są fundamentem tej niezwykłej powieści.

Czytając pierwsze strony powieści, poznając Dzielnicę, w której mieszkał Rafał, czujemy pewną dezorientację i niepewność, gdzie i kiedy dokładnie żyje nasz bohater. Dzielnica to cały świat chłopca, który mieszka z dziadkiem. Starszy pan opiekuje się wnukiem, będąc muzykiem, zarabia, grając na skrzypcach. Codzienność Rafała jest bardzo monotonna, najczęściej spędza czas w mieszkaniu, które wynajmują wraz z dziadkiem. Jedyną jego rozrywką są wycieczki do biblioteki i wypożyczanie książek, które są ucieczką od szarej rzeczywistości, często niezrozumiałej dla małego dziecka. Podczas kolejnej wizyty, bibliotekarka poleca mu powieść „Wehikuł czasu” Wellsa, która całkowicie pochłania młodego czytelnika. Rafał porównuje literacką rzeczywistość do swojego świata,

odnajdując wiele podobieństw. Chłopiec tak naprawdę mieszka w getcie, w Warszawie, znajdującej się pod okupacją niemiecką. Dziadek, chcąc ratować go, sprzedaje swoje ukochane skrzypce i organizuje ucieczkę wnuka, zapewniając mu opiekę polskiej rodziny poza murem. Rafał dowiaduje się, że są prześladowani ze względu na swoje żydowskie pochodzenie i dlatego muszą żyć w wydzielonej Dzielnicy. Aby zmienić wygląd chłopiec musi przefarbować włosy, które przybierają wściekle rudy kolor. Niestety ucieczka nie do końca przebiega pomyślnie i główny bohater zmuszony jest zamieszkać w opuszczonym zoo. Znajduje tam przyjaciół, którzy opiekują się sobą nawzajem. Zoo staje się miejscem niezwykłych ale i niebezpiecznych zdarzeń. Pojawia się również dziwna maszyna, którą chłopiec wielokrotnie sobie wyobrażał: *ma mniej więcej dwa metry wysokości i przypomina klatkę zbudowaną ze złotych obręczy. Wewnątrz niej ktoś zamontował cześć roweru, a przynajmniej tak to wygląda – widzę siodełko, przed którym umieszczono nisko pulpit z kilkoma prętami, zakończonymi kryształowymi gałkami. Za siodełkiem znajduje się natomiast beczkowa bryła, pokryta ciemnym drewnem. Wystaje z niej złoty pręt, a z jego czubka sterczą na wszystkie strony druty. Przypominają stełaz parasola pozbawiony powłoki z materiału* (s. 131).

Obserwacje Rafała, opis jego uczuć – doskonale prezentują przestrzeń getta i okupowanej Warszawy. **Dorota Koman** w swojej recenzji doskonale opisuje wyjątkowy styl autora „Arki czasu”: *Portretowanie „szybką cienką kreską” jest jednym z walorów pisarstwa Szczygielskiego. Podobnie jak zwarte opisy i umiejętność konstruowania fabuły. Na pozór nieprzystającym do tematu wątkom science fiction zawdzięczamy najmocniejsze fragmenty książki: przeniesienie Rafała w rok 2013 – jego spojrzenia na współczesne dzieciaki (ich strój, język, zachowanie, dzisiejsze gadżety). Przejmującej sceny kopania przez chłopców bochenka chleba nie da się zapomnieć. Przy czym Marcin Szczygielski ani przez chwilę nie poucza, nie komentuje tego, co widzi Rafał* (D. Koman, *Życie – prawdziwy wehikuł czasu*, „Nowe Książki” 2013, nr 12, s. 90.)

Warto wspomnieć, że szkielet historii o żydowskim chłopcu, któremu udaje się uciec z getta jest wątkiem, który wydarzył się naprawdę. Najmłodszych czytelników na pewno zainteresują niespodziewane zwroty akcji, atmosfera tajemnicy, a także humorystyczne sceny, przełamujące wojenną, smutną rzeczywistość. Gdy jednak spoglądamy na okupowane miasto i getto oczami Rafała, spostrzegamy, że dla chłopca jest to coś normalnego, to zwykła codzienność, bo innej nie potrafi sobie przypomnieć. Starszych poruszy postać dziecka, jego niewinne spojrzenie na świat, a także zestawienie Rafała z Asią, współczesną typową dziewczynką. Szczególnie wzruszającym momentem jest powrót małego bohatera do getta, w poszukiwaniu ukochanego dziadka...

Na stronach powieści „Arka czasu” odnajdziemy bardzo interesującą refleksję, że tak naprawdę do podróży w czasie nie jest potrzebny żaden magiczny, fantastyczny, pojazd czy maszyna, ale „przybysz z przeszłości”: *Spotykasz ich*

na każdym kroku, każdego dnia. A niektórych znasz osobiście, bo są to twoi dziadkowie i ich przyjaciele. Nie przemierzali co prawda czasu w wehikule, a zwyczajnie – na piechotę, jednak żyli w przeszłości i dobrze ją pamiętają. Jeśli zapytasz, na pewno ci o niej opowiedzą, a historie, które znają, czasami mogą okazać się bardziej niezwykłe od tych, ukazanych w książkach czy filmach. Wystarczy posłuchać (s. 286).

Warto rozmawiać z najmłodszymi o tym, czym była wojna, jak inaczej wyglądało miasto, życie ludzi. Szczypielski jest doskonałym przewodnikiem, nie epatuje okrucieństwem, brutalizmem, ale delikatnie dobranymi słowami, nakreśla klimat, obraz wojny z perspektywy zwykłego człowieka, dziecka.

Marcelina Janisz

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie

Mój kanon

Są takie dzieła, które nosimy w sobie przez całe życie. W rubryce „Mój kanon” poznamy ulubione książki, filmy i muzykę pracowników Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu oraz różnych miłośników kultury

Małgorzata Tyburska

Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu Filia
w Biłgoraju

Książki:

1. Włodzimierz Sołowjow, *Krótką opowieść o Antychryście*
2. Michael D. O'Brien, *Pamięć przyszłości*
3. Stefan Knapp, *Kwadratowe słońce*
4. Victor Hugo, *Nędznicy*
5. Edgar Allan Poe, *Opowieści niesamowite*
6. Wendy Beckett, *1000 arcydzieł*

Kino i telewizja:

1. Trylogia *Władca Pierścieni* (2001-2003), reż. Peter Jackson
2. *Troja* (2004), reż. Wolfgang Petersen, scen. David Benioff
3. *Pasja* (2004), reż. Mel Gibson, scen. Mel Gibson, Benedict Fitzgerald

4. *Białe noce* (1985), reż. Taylor Hackford, scen. James Goldman, Eric Hughes
5. *Wino truskawkowe* (2007), reż. Dariusz Jabłoński, scen. Andrzej Stasiuk, Dariusz Jabłoński
6. *Poirot* (1989-2013), brytyjski serial kryminalny z Davidem Suchetem

Muzyka:

1. Republika, *Nie pytaj o Polskę*
2. Marek Grechuta, *Dni, których nie znamy*
3. Kate Bush, *Wuthering Heights*
4. Myslovitz, *My*
5. Robin Gibb, *I Started a Joke*
6. Mattafix, *Big City Life*

Malarstwo:

1. Rembrandt, *Odpoczynek w czasie ucieczki do Egiptu*
2. Hieronim Bosch, *Statek głupców*
3. Henryk Siemiradzki, *Pochodnie Nerona*
4. Olga Boznańska, *Portret dwóch dziewczynek*
5. Jacek Malczewski, *Chrystus i Samarytanka*
6. Caravaggio, *Narcyz*

Wiadomości literackie

Arcydzieło Dostojewskiego i nowa „Anima”

Napięcie rośnie jak u Hitchcocka. Po rewelacyjnej „Zbrodni i karze”, jednej z najbardziej lubianych przez uczniów lektur szkolnych, Audioteka przygotowała kolejną superprodukcję w oparciu o twórczość Dostojewskiego. Tym razem użytkownicy popularnej aplikacji mają okazję posłuchać „Braci Karamazow”, uważanej przez wielu znawców Dostojewskiego za jego najwybitniejszą powieść. Książka opowiada losy braci, których łączy wspólna tragedia – ktoś zamordował ich ojca. Rosyjski mistrz pokazuje mroczne zakamarki ludzkiej duszy, krążenie człowieka między złem a pokutą oraz trwałość wartości w obliczu dramatu egzystencji człowieka. „Bracia Karamazow” to pozycja obowiązkowa dla miłośników klasyki, kryminału i rosyjskiej prozy.

A w małej osadzie na Podlasiu znowu zaczynają się dziać niewytłumaczalne zjawiska... Audioteka w drugim sezonie audioserialu „Anima” powraca do losów

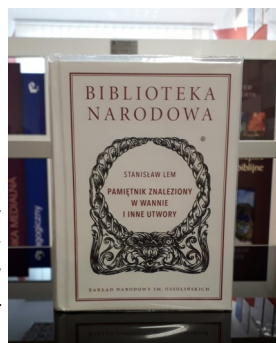

aspiranta Jana Willera, który zajmował się sprawą tajemniczego zniknięcia mieszkańców wioski. „Anima” to duża dawka grozy i historia trzymająca w napięciu od początku do końca. W roli głównej ponownie usłyszymy **Łukasza Simlata**, któremu partnerują między innymi **Anna Smołowik**, **Antoni Pawlicki**, czy **Marian Opania**. Pierwszy sezon dostarczył słuchaczom mrozących krew w żyłach przeżyć, można spodziewać się, że druga odsłona również nie pozwoli łatwo zasnąć.

Wiadomości literackie

Stanisław Lem w Bibliotece Narodowej

Na tę chwilę miłośnicy science fiction czekali długo! Najśłynniejszy na świecie polski pisarz został wydany w prestiżowej serii Biblioteka Narodowa wydawnictwa Ossolineum. W popularnej BN-ce ukazał się liczący tyśiąc dwieście stron wybór prozy Stanisława Lema w opracowaniu **Pawła Majewskiego**. Edycja zawiera powieści *Pamiętnik znaleziony w wannie*, *Kongres futurologiczny*, a także utwory mniej znane *Doskonała próżnia*, *Wielkość urojona*, *Prowokacja*, *Biblioteka XXI wieku* oraz jedna z najbardziej zaskakujących próz pisarza *Golem XIV*. Stanisław Lem zaliczany jest do najwybitniejszych przedstawicieli science fiction, jego twórczość została przetłumaczona na blisko 40 języków, pod płaszczykiem fantastyki opowiada o kondycji człowieka, jego zagubieniu w świecie i dylematach moralnych, przed którymi staje nieustannie. „Pamiętnik znaleziony w wannie i inne utwory” znaleźć można w Bibliotece Pedagogicznej w Zamościu.

Wiadomości literackie

Polskie komiksy na ekranie

Miłośnicy polskich komiksów mają powody do zadowolenia. W ubiegłym roku na platformie Netflix pojawił się serial animowany „Kajko i Kokosz” na podstawie komiksu autorstwa Janusza Christa. Tytułowi bohaterowie to

słowiańscy wojowie, którzy mieszkają w grodzie kasztelana Mirmiła i walczą z różnymi niebezpieczeństwami. Do obejrzenia są już trzy sezony serialu.

Na tym nie koniec! Studio animacji EgoFILM, które zrealizowało właśnie „Kajko i Kokosza”, zapowiedziało przeniesienie na ekran kolejnego kultowego komiksu „Tytus, Romek i A'Tomek”. Najpierw powstanie film pełnometrażowy, ale w planach jest również stworzenie serii animowanej. Prace nad filmem opowiadającym o losach dwóch harcerzy i szympansa mają rozpocząć się w 2023 roku. **Maciej Kur** i **Rafał Skarżycki**, którzy będą odpowiadać za scenariusz, przyznają, że mają ogromny sentyment do serii komiksów stworzonych przez Papcia Chmiela. Podczas pracy nad scenariuszem twórcy chcą zachować ducha oryginału. Fabuła filmu ma być kompilacją kilku komiksowych historii.

DKF

Hitchcock w najlepszym wydaniu

29 marca w Bibliotece Pedagogicznej w Zamościu odbyło się spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Filmowego. Do dyskusji na temat „Audiowizualnych zawrotów głowy” na podstawie filmu „Zawrót głowy” w reżyserii Alfreda Hitchcocka zachęcali nauczyciele: **Marcin Czuba** i **Barbara Mazurek**.

Uczestnikami spotkania byli uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Zamościu.

„Dobry film powinien zaczynać się od trzęsienia ziemi, a potem napięcie powinno rosnąć” – mawiał mistrz dreszczowców Alfred Hitchcock. „Zawrót głowy” przez wielu uważany jest za największe osiągnięcie reżysera, autentyczny i piękny film, którego akcja toczy się w wśród znanych miejsc San Francisco. Głównym bohaterem jest genialny detektyw Scottie Ferguson (w tej roli James Stewart), który cierpi na lęk wysokości. Zostaje wynajęty, by śledzić żonę znajomego Madeleine (Kim Novak), która ma skłonności samobójcze.

Barbara Mazurek

Jesteśmy dla Ciebie ➡ www.bipe.pl

Bądź z nami w kontakcie!

**Biblioteka
Pedagogiczna
w Zamościu**

ul. Sienkiewicza 5
22-400 Zamość
tel. 84-638-49-39

Filia w Biłgoraju

ul. Żołnierzy Woj-
ska Polskiego 4
23-400 Biłgoraj
tel. 84 686 42 55

**Filia
w Hrubieszowie**

ul. Ciesielczuka 1
22-500
Hrubieszów
tel. 84 696 26 39

**Filia
w Tomaszowie
Lubelskim**

ul. Zamojska 2
22-600
Tomaszów Lub.
tel. 84 664 38 38

Znajdź nas w sieci

www.bipe.pl

facebook.com/bp.zamosc

BipeTeka – Biuletyn Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu

Redaktor naczelny: Mateusz Sawczuk / Korekta: dr Dorota Mach

Adres: ul. Sienkiewicza 5, 22-400 Zamość, www.bipe.pl

Kontakt: mateusz.sawczuk@bipe.pl